

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
PETICIJŲ KOMISIJA**

IŠVADA

**DĖL 2025-03-17 PETICIJOS NR. PC-14 DĖL VIEŠOJO TRANSPORTO KAINOS
REGULIAVIMO TOBULINIMO**

2025-04-09

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2025 m. balandžio 9 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo peticiją (2025-03-17 Nr. PC-14) ir priėmė sprendimą teikti Vyriausybei išvadą netenkinti pareiškėjo peticijoje išdėstytų prašymų ir siūlymų dėl viešojo transporto kainos reguliavimo tobulinimo.

Pareiškėjo peticijoje teigiama, kad Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybai pakėlus viešojo transporto bilietų kainas, viešasis transportas tampa sunkiai įperkamas. Vyriausybė negali panaikinti Savivaldybės tarybos sprendimo, tačiau gali priimti Vyriausybės nutarimą, kuriuo viešojo transporto kainą savivaldybėms apribotų iki 28 Eur/mėn. Tiek kainuoja mėnesinis viešojo transporto bilietas visuose kituose Lietuvos miestuose – Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, todėl šis apribojimas suvienodintų viešojo transporto kainas Lietuvoje. Vilniuje keleivių kontrolė galėtų pripažinti Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio viešojo transporto bilietus ir tuo pačiu bilietu būtų galima naudotis keliaujant viešuoju transportu visuose miestuose.

Su pasiūlymu Vilniuje pripažinti Kauno viešojo transporto kortelę nesutinka Savivaldybės administracija, teigdama, kad Vyriausybė tada turėtų sukurti Nacionalinį viešojo transporto fondą ir perimti iš savivaldybių viešojo transporto bilietų prekybą, naujų autobusų pirkimą ir naujų maršrutų planavimą.

Pareiškėjo teigimu, tai ne tik Susisiekimo ministerijos, bet ir Finansų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Energetikos ministerijos klausimas, todėl jis kreipėsi į Komisiją.

Sprendimas priimtas įvertinus pareiškėjo peticijoje pateiktų prašymų ir siūlymų teisėtumą, pagrįstumą, tikslingumą, naudingumą, atitiktį teisėkūros principams ir jų įgyvendinimo galimybes, taip pat atsižvelgta į institucijų išvadose pateiktus argumentus, Komisijos posėdyje išklaudus pareiškėją, Susisiekimo ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovus. Argumentai pateikiami šioje išvadoje.

Komisijos nuomone, pareiškėjo peticijoje teikiamas prašymas priimti Vyriausybės nutarimą, kuriuo viešojo transporto kainą savivaldybėms apribotų iki 28 Eur/mėn., netenkinamas, nes Lietuvos Respublikos Konstitucijos 120 straipsnyje įtvirtintas pamatinis vietos savivaldos principas – savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikia laisvai ir savarankiškai. Pareiškėjo siūlymo įgyvendinimas iš esmės apribotų savivaldybių teisę ir pareigą įgyvendinti Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 33 punkte numatytą savarankiškąją funkciją organizuoti keleivių vežimą vietiniais maršrutais.

Pagal Konstituciją negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų paneigiama galimybė savivaldybėms įgyvendinti savo kompetenciją, tiesiogiai įtvirtintą Konstitucijoje. Jeigu Konstitucijoje ar įstatymuose tam tikros funkcijos yra priskirtos savivaldybėms, tai savivaldybės ir vykdo šias funkcijas ta apimtimi, kuria šios yra joms priskirtos.

Be abejo, net ir tos funkcijos, kurios priklauso išimtinai savivaldybėms, yra reglamentuojamos įstatymais ir viena iš šių funkcijų nereikia, kad savivaldybės atitinkamoje srityje yra absoliučiai savarankiškos¹. Bet jos gali būti ribojamos tik įstatymais arba įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais, turint aiškų įstatymu nustatytą pagrindą. Šiuo metu įstatymai tokių įgaliojimų Vyriausybei nesuteikia, o pagal Konstitucijos 67 straipsnį įstatymus leidžia Seimas. Todėl šia apimtimi peticijos siūlymų ir prašymų tenkinimas nepriklauso Vyriausybės Peticijų komisijos kompetencijai.

Vyriausybės teisės aktais yra detalizuojamos ir konkretinamos įstatymų normos, reglamentuojamas jų įgyvendinimas². Vyriausybė, leisdama teisės aktus, turi laikytis galiojančių įstatymų ir vykdydama vienus įstatymus negali pažeisti kitų. Vyriausybės teisės aktai – poįstatyminiai aktai – negali prieštarauti įstatymams, sukurti naujų bendrojo pobūdžio teisės normų, keisti įstatymo normų turinio, juose negali būti tokių teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis³, tuo labiau prieštarautų Konstitucijai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos peticijų konstitucinio įstatymo 18 straipsnio 4 dalies 2 punktu, Komisijos išvada dėl peticijoje (2025-03-17 Nr. PC-14) išdėstytų prašymų ir siūlymų netenkinimo teikiama Vyriausybei.

Komisijos pirmininkas

Andrius Dubinas

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. gruodžio 24 d. nutarimas.

² Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. rugsėjo 29 d. nutarimas.

³ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2000 m. balandžio 5 d. nutarimas, 2001 m. gegužės 15 d. nutarimas.